

7. *Крива Б.* “Мій Ізмарагд” як образ поетичної свідомості Івана Франка // *Іван Франко – письменник, мислитель, громадянин.* – Львів, 1998. – С. 393-396.
8. *Крушельницький А.* Іван Франко (поезія). – Коломия: Галицька накладня Якова Оренштайна, 1909. – 275 с.
9. *Марченко А.* [Голомб А.Г.]. Із мотивів лірики І.Франка останніх років життя (1907 – 1916) // *Українське літературознавство.* – Львів, 1970. – Вип. 11. Іван Франко: Статті і матеріали. – С. 85-90.
10. *Мельник Я.* “Ізмарагдові” легенди Івана Франка: тексти й інтерпретації // *Франкознавчі студії: Зб. наук. праць.* – Дрогобич: Вимір, 2002. – Вип. 2. – С. 228-236.
11. *Мельник Я.* Іван Франко й біблія аросгурна. – Львів: Вид-во УКУ, 2006. – 512 с.
12. *Міфопоетичні образи в художньому світі Івана Франка: (Ейдологічні нариси) / К. І. Дронь, Б. С. Тихолоз, Н. Б. Тихолоз, А. І. Швець; За наук. ред. Б.С.Тихолоза.* – Львів, 2007. – 336 с.
13. *Славянская мифология: Энциклопедический словарь / Отв. ред С.М.Толстая.* – М.: Международные отношения, 2002. – 512 с.
14. *Стринаглюк М.* Принципи середньовічного художнього мислення в “Моєму Ізмарагді” Івана Франка: відповідність традиції // *Молода нація: Альманах / Гол. ред. О.Проценко.* – (13) 1999. – К.: Смолоскип, 1999. – С. 160-167.
15. *Стринаглюк М.* “Спільний діапазон морального чуття й темпераменту” (“Мій Ізмарагд” І.Франка) // *Слово і Час.* – 2001. – № 6. – С. 78-81.
16. *Тихолоз Б.* Філософська лірика Івана Франка: Діалектика поетичної рефлексії. – Львів, 2009. – 319 с.
17. *Ткачук М.* Лірика Івана Франка. – Тернопіль; К.: Світ знань, 2006. – 296 с.
18. *Франко І.* Додаткові томи до Зібр. тв.: У 50 т. – К.: Наукова думка, 2008.
19. *Франко І.* Зібр. тв.: У 50 т. – К.: Наукова думка, 1976 – 1986.
20. *Шаховський С.* Майстерність Івана Франка. – К.: Рад. письменник, 1956. – 193 с.

Отримано 30 квітня 2010 р.

м. Львів

Федір Ващук

ШЕВЧЕНКОЗНАВЧІ ПРАЦІ

Наші
презентації

Ващук Ф.Т. Шевченкознавчі праці: Збірник статей / Упорядник і автор вступного слова О. Боронь. – К.: Агентство “Україна”, 2011. – 304 с.

Заходами Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України за участю Запорізького національного університету видано шевченкознавчі праці незаслужено призабутого літературознавця Федора Ващука (1925–1988). Зібрані під однією обкладинкою його статті, за твердженням упорядника, становлять свого роду монографію, присвячену вивченню творчого процесу в Шевченка, зокрема його редакційній роботі над власними творами. Шляхом зіставлення різних редакцій дослідник вивчав особливості роботи Шевченка над текстом, що подекуди дало змогу відтворити рух художньої думки поета. Сучасне звучання зберігає мікроаналіз низки поезій, досліджуваних на рівні образності, символіки, тропіки тощо. У кількох статтях на широкому матеріалі розглянуто окремі аспекти поетики Шевченка, зокрема функціонування й закономірності творення порівнянь, організацію розповіді, роль і значення портретних характеристик у поезії і прозі. Логічно доповнюють корпус розвідок рецензії Ф. Ващука на шевченкознавчі видання. Збірник розрахований не тільки на науковців, а й на широку студентську аудиторію.

Є.Л.

Значення творчості Вальєхо для перуанської літератури полягає не лише в оновленні виражальних засобів поезії, що, як уже зазначалося, було поціновано досить пізно. Настрій вальєхіанських віршів і саме його неприкаяне існування були межовим виразом кризи національної тотожності, її двоїстості (не марно ж – “Я – пташеня кондора, обскубане / латинським аркебузом!”). Горянин, тісно пов'язаний з індіанською культурою, чи індіанець, зневажуваний за бажання зберегти свою ідентичність, зображені у зіткненні зі світом європеїзованого узбережжя, або перуанець узагалі, ошуканий оманю самореалізації в Європі чи Північній Америці, стануть наскрізною темою перуанської (і, ширше, андійської в цілому) літератури в другій половині ХХ ст. від Х. М. Аргедаса до М. Варгаса Льюси та А. Брайса Еченіке.

ЛІТЕРАТУРА

1. Галич М. История доколумбовых цивилизаций. – М., 1990.
2. Гурин Ю. Сесар Вальєхо // *История литератур Латинской Америки*. Кн. 5: Очерки творчества писателей ХХ века. – М., 2005.
3. Кофман А. Латиноамериканский художественный образ мира. – М., 1997.
4. Сартр Ж. П. Нудота. Мур. Слова. – К., 1993.
5. Abril X. Cesar Vallejo o La teoría poética. – Madrid, 1963.
6. Abril X. Vallejo: Ensayo de aproximación crítica. – Buenos Aires, 1958.
7. Mróz M. Los runa y los wiracúcha: La ideología social andina en la tradición oral quechua. – Varsovia, 1992.
8. Orzycki I. Piedra: la piedra angular de la identidad literaria andina. Impacto de la geografía en la percepción literaria del mundo // *América Latina con razón y corazón: Homenaje al Profesor Andrzej Dembiczyk con motivo de sus 40 años de trabajo académico*. – Warszawa, 2003.
9. Rodríguez-Peralta Ph. Sobre el indigenismo de César Vallejo // *Revista iberoamericana*. – 1984. – № 127.
10. *Siete pensadores*. – Lima, 1968.
11. Vallejo C. Obras completas: En 8 t. – Barcelona, 1976–1977. – Т. 3.
12. Vallejo C. Poesía completa. – La Habana, 1988.
13. Vasconcelos J. Obras completas. – México, 1958.

Отримано 15 жовтня 2010 р.

м. Харків

Дзюба Іван. Нагітання мороку: від чорносотенців початку ХХ століття до українофобів початку століття ХХІ. – К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2011. – 503 с.

Книжка І. Дзюби зачіпає проблеми, які тривожать багатьох громадян України. Ці проблеми концентруються в підтриманій правлячою олігархією системній компрометації національних історичних і культурних цінностей та відродженні й насаджуванні ідеології російського націоналізму й неоімперіалізму. Автор показує агресивність, антигуманність і ретроградність цієї ідеології, зверненої в історичне минуле, та небезпеку її для майбутнього України за умов політичної несамостійності сучасної української влади та колаборації значної частини “еліти” із чинниками “руського мира”, в який нас хочуть повернути за всяку ціну.

Складається із розділів “Україна в пошуках нової ідентичності”, “Від надії до “стабільності”, “Епізоди з історії російського націоналізму”, “Прокисли “щі” від Табачника”, “Галичанобія – отруйне вістря українофобії”, “Русифікація вчора, сьогодні... і завтра?”.

Уміщено деякі давніші статті та виступи автора, що попереджали про тривожний розвиток подій.

Видання розраховане на широке коло читачів. Видано за фінансової допомоги Фондації ім. Івана Багряного (США).

В.Л.

Наші презентації

присвячених польській шевченкіані, франкознавству й лесезнавству. Тут розглядаються публіцистичні та літературно-критичні тексти, опубліковані на сторінках провідних польських видань, які розкривали перед польською читацькою аудиторією життя і творчість титанів українського красного письменства.

Дослідниця аналізує ідеологічне підґрунтя польсько-українського діалогу міжвоєнних років, яким була концепція польського прометеїзму, сформульована провідними польськими політичними і громадськими діячами доби, висвітлює широкий спектр проблематики політичної публіцистики на сторінках преси, у якій розкривалася актуальна на той час геополітична сутність українського питання. Детально розглядається публіцистика письменників та громадських діячів В. Бончковського, Ю. Лободовського, Л. Василевського та інших представників польського прометейського руху, актуалізується роль Єжи Ґедройця та його однодумців у згуртуванні кола прихильників польсько-українського союзу.

Важливе місце відведено питанню співпраці представників польської та

української інтелігенції на сторінках польських періодичних видань. Висвітлюється авторський склад часопису "Biuletyn Polsko-Ukraiński", у якому значний відсоток склали українці – письменники, журналісти, вчені (І. Кедрин, М. Ковалевський, В. Біднов, А. Крижанівський та ін.). Виняткову роль у культурному діалозі двох народів відіграли в цей період Є. Маланюк та Б. Лепкий, які працювали в різних площинах міжкультурного діалогу – поетичний переклад, літературна критика, рецензування, публіцистика, літературознавство, культурологія тощо. Їхній праці у сфері міжнаціональних взаємин присвячені окремі підрозділи.

Монографічне дослідження ґрунтовністю та важливістю порушеної проблематики лише накреслює важливі напрямки подальшого вивчення, які потребують розвитку й поглиблення в майбутньому.

Монографія містить цікаву інформацію, яка може бути корисною для журналістів, філологів, істориків та всіх, хто цікавиться історією преси, творчістю української еміграції та польсько-українськими взаєминами.

Отримано 12 квітня 2011 р.

Ірина Констанкевич
м. Луцьк

<p>Б.І. Мельничук</p> <p>Українська поетична шевченкіана</p> <p>Наші презентації</p>	<p>Мельничук Б.І. Українська поетична шевченкіана: Навчальний посібник зі спецкурсу. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2010. – 176 с.</p> <p>У книжці відомого літературознавця, професора Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича Богдана Мельничука окреслено параметри та закономірності функціонування такого маловивченого феномену української літератури, як художня шевченкіана, зокрема віршована, з її майже 170-літньою історією – від прижиттєвої до наших днів. Автор докладно розглядає випробувані часом кращі зразки вітчизняної шевченкіани, не замовчуючи, утім, художні прорахунки поетів. Доповнює навчальний посібник "Мала антологія української поетичної шевченкіани".</p> <p style="text-align: right;">О.Б.</p>
--	--

обговоренню нового твору американської літератури, який мав дуже широкий резонанс у світі і який перекладено різними мовами, зокрема українською. Ідеться про дебютний роман Дж. С. Фоера "Все ясно" (2002), який перебуває в центрі уваги українських літературознавців з моменту його виходу у світ.

Традицію обговорювати резонансні твори американської літератури було започатковано Т. Денисовою на семінарах українських американістів. І хоча про Фоера і про цей його роман у нас писали, цікавими є ті підсумки детального аналізу роману з різних поглядів у статтях Т. Остапчук, Н. Шпильової, О. Бежан, Ю. Павленко.

У збірці вміщено декілька коротких рецензій на наукові видання з проблем американської літератури, що вийшли

в Україні та за її межами. Надана інформація і про найважливіші події у сфері американістики – міжнародні конференції в МДУ (Росія), Білефельді (Німеччина), Бремені (Німеччина), Орадї (Румунія).

Видання завершується статтями на згадку вчених-американістів, що вже пішли з життя. Серед них ті, хто був учасником семінарів і проектів Т. Денисової, – Еморі Елліотт, А. Козлов.

Поява цього збірника – не лише подарунок фахівцям з американської літератури, які отримали повне уявлення про те, що робиться в цій галузі філологічних знань, а й свідчення значного шляху, що його за короткий час устигли пройти вітчизняні американісти та їхній духовний керманіч професор Тамара Наумівна Денисова.

Отримано 29 травня 2011 р.

Тетяна Потніцева
м. Дніпропетровськ

Кравченко О.А. Категорія піднесеного: естетика і поетика: Монографія. – Донецьк: ДонНУ, 2011. – 320 с.

Монографія присвячена вивченню естетичного потенціалу категорії піднесеного та шляхів його поетичної конкретизації у творчості М. Гоголя, Андрея Белого, В'яч. Іванова. Окреслюючи піднесене як метакатегорію, автор монографії робить спробу сублімувати власне піднесене і спрямувати літературознавче дослідження у сферу онтології мистецтва. З огляду на це піднесене постає як внутрішня закономірність естетичної діяльності, як породжувальне начало, що здійснює твір. Ґрунтоване на методології М. Бахтіна дослідження пропонує перегляд крізь призму засадничих параметрів піднесеного таких традиційних літературознавчих понять, як естетичний об'єкт, художнє ціле, стиль, форма.

Наші презентації

Голомб Лідія. Три поети раннього українського модернізму: Олександр Олесь, Грицько Чупринка, Микола Філянський: Монографія. – Ужгород: Поліграфцентр “Ліра”, 2011. – 184 с.

У своїй монографії авторка провела системне дослідження лірики Олександра Олеса, Григорія Чупринки, Миколи Філянського, які належать до найвизначніших поетів початку ХХ ст. і стояли біля витоків українського модернізму. У їхній творчості багато спільного, тому що вони зростали на національному ґрунті, були виразниками української ментальності, мали спільні ідейно-світоглядні позиції у ставленні до історії України, її мови, культури. У своїх творах вони глибоко й переконливо відтворили трагізм своєї епохи.

Авторка визначила також ключові мотиви та особливості поетики, жанрово-стильові прикмети творчості цих поетів, їхню роль і місце в оновленні української ліричної поезії початку ХХ ст.

С.С.

Мегела Іван. Література європейського Просвітництва. – К.: Видавець Карпенко В.М., 2011. – 268 с.

Ця книжка є циклом університетських лекцій, в яких автор прагнув відійти від спрощеного бачення Просвітництва, хронологічні рамки якого охоплюють 2-гу пол. XVII – кін. XVIII ст. і яке визріло в Англії, Франції, пізніше Німеччині та Італії. Його представники сповідували насамперед “культ розуму” і вважали, що за його допомогою можна змінити всю систему громадського та художнього життя.

Час Просвітництва став своєрідним відкриттям, новою сходинкою в розвитку світової літератури (Й.Гете), що вказувало також на певний зв'язок між національними літературами. Змінюється і характер героїв, які сповідували свободу в рамках закону, а просвітницький раціоналізм наповнюється гуманістичним змістом, що призвело до змін і в самій системі мислення, і це переконає, що метою Просвітництва не були лише політичні зміни.

С.С.